

Franc Kafka

ZAGUBLJENO PA NAĐENO

Ti bi da me napustiš? Pa dobro, ta odluka je valjana podjednako kao i svaka druga. Kuda ćeš ići? A gde je to daleko od mene? Mesec? Čak ni tamo nije dovoljno daleko, a i nikad nećeš dospeti donde. E, pa čemu tolika strka? Zar ne bi radije spokojno sedeo negde u nekom ćošku? Ne bi li to onda bilo neko poboljšanje? U toplom, mračnom ćošku? Ne slušaj me? Pipaj gde su vrata. Dobro, gde su? Koliko se sećam, ova soba nema nijedna. U vreme kad je ova soba bila zidana, niko nije zamišljao takve potresne planove poput tvojih. Ali, nema veze, pomisao poput tvoje neće biti izgubljena, raspravićemo za večerom, a onda će ti naš smeh biti nagrada.

&

Na stolu je ležala velika vekna hleba. Otac je došao s nožem i hteo da je preseče napola. Ali uprkos tome što je nož jak i oštar, hleb ne suviše mek, a ni suviše tvrd, nož nije mogao da ga preseče. Mi, deca, začuđeno smo pogledala oca. On reče: „Zašto se čudite? Nije li neobičnije kad nešto uspe nego kad ne uspe? Idite na spavanje, a ja ću doći možda ubrzo čim završim.” Legli smo da spavamo, ali povremeno bi se jedno od nas, u raznim noćnim satima, dizalo u krevetu i ispružalo vrat da bi videlo oca, koji je tad, onako stasit muškarac, u svom dugačkom kaputu, s desnom nogom isturenom, baš spuštao nož i govorio: „Vidite, još nisam uspeo, tako je teško.” Mi smo hteli da se istaknemo i sami pokušamo, i on nam je dopustio, ali smo nož, čija je drška bila gotovo užarena od očevog stiska, jedva mogli da podignemo, a on se i opirao našoj ruci. Otac se nasmejao i rekao: „Ostavite ga tu gde jeste, sad idem u grad, a večeras ću pokušati ponovo da ga presečem. Ipak neću dopustiti da me jedan hleb pravi budalom. Naposljetku mora biti presečen, iako ima pravo da se brani, pa se zato i brani.” Ali čim je on to rekao, hleb se skupi, onako kao što se skupljaju usta čoveka koji se na sve odlučio, i sad je to bio tek jedan mali hleb.

&

Umem da plivam kao drugi, samo imam bolje sećanje od drugih: nisam zaboravio da nekad nisam umeo da plivam. Ali, pošto to nisam zaboravio, sad mi ništa ne pomaže što umem da plivam, pa tako, ipak, ne umem da plivam.

&

Ovde su mnogi koji čekaju. Nepregledno mnoštvo koje se gubi u mraku. Šta hoće? Očevidno su u pitanju određeni zahtevi koje oni postavljaju. Saslušaću zahteve i onda odgovoriti. Ali, na balkon neću izlaziti; čak i kad bih hteo, ne bih mogao. Zimi su balkonska vrata

zabavljena, a ključ nije pri ruci. Ali, neću prilaziti ni prozoru. Neću nikog da vidim, neću da dozvolim da me pogled na ma šta pomete, za pisaćim stolom, tu je moje mesto, sa glavom u rukama, to je moj položaj.

&

Pipav zadatak, preći na vrhovima nožnih prstiju preko napuklog balvana koji služi kao most; nemati ništa pod nogama, najpre nogama sakupiti zemlju da bi ličila na tle po kojem će se ići, hodati po ničemu kao po svome odrazu koji vidimo u vodi pod sobom; održavati svet nogama, a rukama se gore hvatati grčevito za vazduh da bi se u ovoj mu- ci izdržalo.

&

Bio sam bespomoćan sučelice lika koji je mirno sedeo i gledao u ploču stola. Obilazio sam oko njega i osećao da me guši. Treća osoba je obilazila oko mene, osećajući da je gušim. Četvrta je obilazila oko treće. I to se nastavljalo sve do zvezda, pa još i dalje. Svi smo osećali stisak oko grla.

&

Stigao sam, ostavši bez daha. Tu je bila motka zabodena u tlo, malo nakrivljena, sa tablom na kojoj je pisalo ŠUPLJINA. Stigao sam, rekoh sebi, i pogledah uokolo. Nekoliko koraka dalje nalazio se neupadljiv i prilično zarastao venjak odakle je do mene dopiralo zveckanje tanjira. Otišao sam donde, proturio glavu kroz nizak otvor, gotovo ništa nisam video u mračnoj unutrašnjosti, ali ipak pozdravih i upitah: „Da li biste mogli znati ko brine o šupljini?” „Ja, vama na usluzi”, dobih ljubazan odgovor, „evo me za trenutak.” Postepeno sam počeo da razabiram unutra omanju grupu, bilo je to dvoje mladih ljudi, troje dečice koja su jedva dopirala do visine stola i odojče u naručju. Muškarac, koji je sedeo u dnu venjaka, pođe da ustane i iziđe, ali mu žena umilno reče da najpre završi sa svojom večerom, na šta on pokaza prema meni, a ona primeti da ja svakako nisam bez dobrote da malo sačekam i učinim im čast da s njima podelim njihov skromni obrok, dok ja, konačno, ljut na sebe što ometam njihov nedeljni spokoj, ne osetih potrebu da kažem: „Baš mi je žao, gospođo, što nisam u prilici da prihvatim ponudu, jer moram odmah, mislim bez ikakvog odlaganja, da budem spušten u šupljinu.” „Oh, bože”, reče žena, „od svih dana upravo u nedelju, i to usred obeda. Eh, ljudi i njihove hirovitosti. Oni su takvi goniči robova.” „Ne grдите me”, rekao sam. „Vaš muž mi je nužan baš za to što sam naveo, a ako bih znao kako to da uradim, uradio bih to odavno sam.” „Ne slušajte je”, reče muškarac, sad stojeći uz mene i potežući me napolje. „Ne očekujte od žene da bilo šta razume.”

(Izabrao i s nemačkog preveo Jovica Aćin)